

مقدمه و معرفی:

دکتر محمدعلی مجتهدی گیلانی، اول مهرماه ۱۳۸۷ هـ ش در شهر لاهیجان، گیلان، چشم به جهان گشود. در سال ۱۳۱۰ بعد از گذراندن دوره ۶ ساله متوسطه در آزمون اعزام محصل به فرانسه قبول شده و در سال ۱۳۱۷ از دانشگاه سوربن با امتیاز شایان افتخار موفق به اخذ درجه دکترای ریاضی شد. وی پس از پایان دوره سربازی در مهر ماه سال ۱۳۲۰ ضمن عضویت در هیئت علمی دانشکده فنی دانشگاه تهران، در مدرسه شبانه‌روزی دبیرستان البرز نیز صاحب مسوولیت و ریاست شد. دبیرستان ماندگار البرز در سال ۱۳۵۴ توسط دکتر ساموئل جردن آمریکایی تأسیس شد. او چهل سال با ریاست البرز، با تربیت نسل نوین و در رقابت با دبیرستان دارالفنون، موجب خدمات ارزنده آموزشی گردید. با رفتن جردن از ایران، دکتر مجتهدی از سال ۱۳۲۳ به مدت ۳۵ سال بطور پیوسته ریاست البرز را عهده دار شد. او در سال ۱۳۴۵ ضمن بنیانگذاری دانشگاه صنعتی شریف، نخستین رییس آن شد. دکتر مجتهدی در این دو مرکز آموزشی و علمی، بسیاری از دانشمندان و مشاهیر علمی کشور را بشایستگی تربیت کرد. او در دهم تیر ماه ۱۳۷۶ در شهر نیس فرانسه درگذشت و در همانجا به خاک سپرده شد.

تأسیس بنیاد:

در ۲۱ مهر ۱۳۹۴ هـ ش بنیاد فرهنگی دکتر مجتهدی به همت جمعی از فارغ‌التحصیلان و دانش‌آموختگان دبیرستان ماندگار البرز تهران، دانشگاه صنعتی شریف، دانشکده فنی دانشگاه تهران، دانشگاه صنعتی امیرکبیر و دوستان علم و فرهنگ با هدف زنده نگاه‌داشتن نام و یاد دکتر مجتهدی و تبیین و ترویج مبانی و شاخصه‌های مکتب مدیریت آموزشی ایشان به عنوان یکی از چهره‌های فروزان آموزشی، علمی و فرهنگی کشور؛ تحت شماره ۳۶۹۸۲ در ثبت تهران بطور رسمی ثبت و تأسیس شد. مؤسسان بنیاد برآنند تا با ترسیم ساختار سازمانی مدرن، ارزش‌های بنیادین، راه و روش و الگوی مدیریتی و فعالیت‌های کلیدی دکتر مجتهدی؛ که تداعی‌کننده روحیه ایران‌دوستی، صداقت، شهامت، نظم، پشتکار، امانت‌داری، پاک‌دستی و بویژه توصیه ناپذیری اوست را همراه با دغدغه‌های تعلیمی، تربیتی و علمی ایشان، تدوین، استانداردسازی و ترویج نمایند. رسالت اصلی بنیاد در مطالعات راهبردی، « توسعه سرمایه‌های انسانی و اجتماعی » تعیین شده است.

اهداف بنیاد:

از مهمترین اهداف عملیاتی شده بنیاد فرهنگی دکتر مجتهدی « عام‌المنفعه » بویژه طی ۴ سال اخیر عبارتند از:

۱. تأسیس، تجهیز و حمایت مالی و معنوی از مراکز آموزشی و فرهنگی به نام بنیاد همراه با توانمندسازی دانش آموزان و جوامع محلی.
۲. تأسیس مراکز علمی آموزشی شامل [مرکز توسعه مهارت و سرمایه اجتماعی، مرکز خدمات نوآوری کارآفرینی، و مرکز نوآوری و فناوری جوان] با مدیریت شاگردان و دست‌پروردگان فرهیخته دکتر مجتهدی / توانمند اساتید دانشگاه و دارای کسب و کار موفق، جهت مهارت آموزی (از نوع نرم و ذهنی و اندیشه‌ای) جوانان و توسعه منابع انسانی و سرمایه‌های اجتماعی بویژه در مناطق محروم با رویکرد آموزش نحوه خدمت به مملکت، برگرفته از شاخص‌های مکتب مدیریتی دکتر مجتهدی در سطح فردی، خانوادگی، گروهی، سازمانی و اجتماعی.

ارکان بنیاد:

۷ نفر از شاگردان و دوست‌داران زنده یاد فرهیخته دکتر مجتهدی به اسامی آقایان محترم (به ترتیب الفباء): بهزاد اشتری، حسین انیسی‌پور، حمید شریفی، محمود شیری (جایگزین محمدرضا طبیب‌زاده‌نوری)، حسین محجوبی‌اصیل، محمدحسین مهدی‌پور و نعمت‌اله یاورزاده به عنوان اعضای موسس، نسبت به تأسیس بنیاد فرهنگی (عام‌المنفعه) اقدام نمودند. اعضای هیئت ریسه بنیاد از جمع موسسان عبارتند از: بهزاد اشتری، رییس هیئت ریسه و مدیرعامل (رییس بنیاد)، حمید شریفی به عنوان نائب رییس هیئت ریسه و محمدحسین مهدی‌پور به عنوان عضو هیئت ریسه و خزانه‌دار (نماینده تام‌الاختیار هیئت ریسه و مدیر اجرایی بنیاد (تنها عضو موظف))، فعالیت می‌نمایند. به همراه این جمع تعداد ۲۴ نفر از شخصیت‌های علمی، آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور بویژه از جمع شاگردان آن بزرگ‌مرد تاریخ مدیریت آموزشی کشور به عنوان اعضای هیئت امناء و ۹ نفر از این جمع به عنوان هیئت اجرایی بنیاد امور بنیاد را برنامه‌ریزی و اداره می‌نمایند.

عملکرد بنیاد:

از اوایل آبان سال ۱۳۹۶ نخستین اقدام برای ساخت مدارس بنیاد فرهنگی دکتر مجتهدی با حمایت مالی استاد خسرو ستوده و همکاری صمیمانه، عملیاتی و میدانی تشکل مردمی و خیریه آموزشی مجمع یاوران فرهنگ و اندیشه مکران در مناطق روستایی و محروم قطب آموزشی ایران‌شهر برداشته شد. مدیریت اجرایی بنیاد از ابتدا روی مدارس کوچک ۲، ۳ و ۴ کلاسه صرفاً در روستاها متمرکز شده است. این روند با بهره‌گیری از توان علمی، فنی و تولیدی شرکت هوشمند سازه، با ساخت مدارس با سازه مدرن LSF و نیز ایجاد نمایندگی مشترک در قطب آموزشی چابهار، سرعت، دقت و اطمینان اجرایی بیشتری گرفته است. جدول گزارش ساخت مدارس بنیاد در مناطق مختلف شهرستان‌های جنوبی استان سیستان و بلوچستان در سایت بنیاد قابل‌ارزیه است. ضمناً گزارش مصور و مفصل همه اقدامات بنیاد در سایت اینترنتی <https://drmojtahedi.com> در معرض ملاحظه و ارزیابی حامیان و عموم علاقمندان زنده یاد فرهیخته دکتر مجتهدی قرار دارد. همچنین درگاه اینترنتی بانک‌های پاسارگاد و تجارت برای اعطای کمک‌های مردمی بلاعوض، مهیای دریافت کمک‌های مردمی با اهداف مورد نظر می‌باشد.

❖ طرح ساخت و بهره‌برداری از خانه‌های امید / مراکز کارآفرینی روستایی:

➤ مقدمه و هدف از ساخت:

طرح تاسیس خانه‌های امید / مراکز کارآفرینی روستایی طرحی است که فاصله فکری و عملیاتی مطروحه در بنیاد با جوامع هدف در منطقه کم برخوردار را در کمترین حد ممکن خود تعریف می‌نماید. بدین صورت که بر اساس مطالعات راهبردی و بررسی‌های میدانی، مدیریت اجرایی بنیاد معتقد است که متاسفانه ظرفیت موجود در مدارس کشور امکان هدایت توسعه روستا را فراهم نمی‌نماید. از سوی دیگر نهادهای شبه مردمی مستقر در روستا نیز، جنبه دولتی و غیر مردمی به خود داده است. بنا بر این مرکز کوچکی که هدایتگر فعالیت‌های گسترده و متنوعی را که از محل ظرفیت‌های در دسترس روستا قابلیت کارآفرینی، اشتغال‌زایی و درآمدزایی برای مردم باشد و توسط مردم و با راهبری موضوعی شرکت‌های کارآفرین و بویژه دانش بنیان، اداره شود، بسیار ضروری است. این امر ابتدا در روستای کمب، با تحویل گرفتن ساختمان ۴۵۰ متری با پیشرفت فیزیکی ۹۰٪ و با اتمام و بهره‌برداری موقت آن، آغاز و به ساخت ۲۳ خانه امید روستایی مطابق جدول زیر با مشارکت سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی چابهار به این مرحله مهم و عملیاتی رسیده است.

➤ کارکردها و نظام بهره‌برداری:

کارکردهای ۱۶ گانه و نظام بهره‌برداری در نظر گرفته شده برای خانه‌های امید شهرستان‌های چابهار، کنارک و دشتیاری و نیز روش‌ها و چگونگی فعالیت آن‌ها، به ترتیب زیر تعیین و ابلاغ شد:

- ۱) قرائت‌خانه، کتابخوانی و مطالعات آزاد
- ۲) فعالیت‌های فرهنگی، ادبی و هنری نظیر شعر، قصه نویسی، تئاتر، موسیقی و...
- ۳) آموزش‌ها و بازی‌های فکری کودکان و فعالیت‌های مطالعاتی حوزه کودک و نوجوان
- ۴) سوادآموزی بزرگسالان بویژه زنان و دختران روستا و تامین شرایط مناسب برای بازماندگان از تحصیل
- ۵) آموزش و فعالیت‌های فرهنگی، هنری و مکمل اقتصاد خانواده بویژه برای زنان سرپرست خانوار روستا
- ۶) هنرآموزی دختران و زنان روستا ضمن توجه به توسعه بازار محصولات برای کمک به اقتصاد خانواده‌ها
- ۷) آموزش‌ها و خدمات متنوع کشاورزی و محیط زیست بویژه برای احیای گونه‌های مختلف گیاهان بومی
- ۸) آموزش‌ها و خدمات مکمل بهداشتی و درمانی خانوار روستا
- ۹) آموزش‌ها و خدمات یاریگری و تسهیل‌گریهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی
- ۱۰) توسعه فعالیت‌ها و همکاری‌های گروهی و اجتماعی برای ایجاد هم‌گرایی بیشتر در هر روستا
- ۱۱) آموزش‌ها و فعالیت‌های حوزه میراث فرهنگی، دانش بومی، هنرهای سنتی و گردشگری
- ۱۲) آموزش‌های حوزه فناوری‌های نوین و مهارت‌های مرتبط برای همه اهالی و در تمامی سنین
- ۱۳) توسعه مهارت‌های نرم (ذهنی و اندیشه‌ای) در ابعاد فردی، گروهی، خانوادگی و اجتماعی
- ۱۴) برنامه‌ریزی برای ایجاد و گسترش کارگاه‌های تولیدی کوچک مقیاس با مشارکت همه اهالی
- ۱۵) هدایت امور اشتغال‌زایی جمعی و بر پایه همکاری، مشارکت و حمایت عمومی همه اهالی روستا
- ۱۶) برگزاری جشنواره‌های معرفی خدمات، تولیدات و توانمندی‌های روستاهای منطقه بویژه در رقابت سالم و الگوساز با یکدیگر.

➤ روش کار:

- ۱) اداره مجموعه‌ها به صورت هیئت امنایی و با مشارکت اهالی و نخبگان منطقه
- ۲) همکاری شرکت‌های کارآفرین و دانش بنیان در جهت آموزش و اجرایی نمودن برنامه‌ها از آغاز تا انجام
- ۳) راهبری و نظارت عالیه هیئت اجرایی بنیاد فرهنگی دکتر مجتهدی و نظارت میدانی نماینده بنیاد در چابهار

🌟 ضمناً به گونه‌ای برنامه‌ریزی شده است تا با سپری شده دوره ۲ ساله حمایت مشترک مالی سازمان و بنیاد، از اداره و مجموعه فعالیت‌های خانه‌های امید، هیئت امنای هر یک از خانه‌ها، با استقلال و تعریف منابع مالی پایدار، البته با کمک فکری و اقتصادی شرکت‌های کارآفرین و دانش‌بنیان همکار، اداره کامل هر یک از مجموعه‌ها را بر عهده گرفته و بنیاد در راهبری و نظارت عالی بر مجموعه‌ها ایفای نقش نماید.

🌟🌟 علیرغم پیشنهاد مبادله توافقنامه به سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی چابهار در اسفند ۹۸، متاسفانه روند کند تصمیم‌گیری و امور اداری سازمان، باعث شد تا توافقنامه در ۱۵ مرداد ۹۹ مبادله و اولین واریزی، مبلغ پیش پرداخت توافقنامه، در ۲۰ شهریور به حساب نماینده بنیاد در چابهار واریز شود. روند تصاعدی افزایش قیمت‌ها در طول دوره پس از بروز کرونا و بیروس جدید، تقریباً هزینه‌های برآورد شده را بی اثر و به بیش از ۲۰۵ برابر رسانده است. اعتبار اندک منظور شده برای سال ۹۹ (حداکثر ۲۵ درصد مبلغ کل توافقنامه) و پیش پرداخت واریزی، امکان ساخت حتی یک سوم (۱/۴) زیربنای کل خانه‌های امید روستایی را فراهم نمی‌نمود. بنا بر این طی جلسه‌ای با آقای دکتر کردی، رییس هیئت مدیره و مدیر عامل محترم سازمان و معاون محترم فرهنگی، اجتماعی و گردشگری ایشان، مقرر شد با اصلاح مبلغ توافقنامه و افزایش اعتبار سهم سازمان و پرداخت آن تا پایان سال ۱۴۰۰، کلیه خانه‌های امید در ادامه سال ۱۴۰۰ و عمده آن نیز در ۳ خرداد ۱۴۰۱ و حداکثر ۲۸ تیر ۱۴۰۰ به بهره‌برداری برسند تا به یاری خدا نهضتی خلاق و الگوساز در حوزه کارآفرینی و اشتغال روستاهای محروم فراهم آید.

مرحله	شماره	نام روستا	نام شهرستان	مساحت	نوع سازه	حامیان	شروع	بهره‌برداری
۱	۱	کعب	چابهار	۴۵۰	سنتی	فرمانداری چابهار و استاد ستوده	تابستان ۹۸	بهمن ۹۸
	۲	کعب لالو	چابهار	۱۰۰	LSF	منطقه آزاد و استاد ستوده	شهریور ۹۹	بهمن ۱۴۰۰
	۳	رمین	چابهار	۱۵۰	LSF	منطقه آزاد و مهندس جابرائصاری	شهریور ۹۹	بهمن ۱۴۰۰
	۴	کعب سلیمان	چابهار	۵۵	معمولی	منطقه آزاد و شرکت صرافی ملی	شهریور ۹۹	بهمن ۱۴۰۰
	۵	نوک آباد	چابهار	۵۵	معمولی	منطقه آزاد و شرکت صرافی ملی	شهریور ۹۹	بهمن ۱۴۰۰
	۶	وشنام گومازی سنجر	چابهار	۴۲	کانکس	منطقه آزاد و استاد ستوده	شهریور ۱۴۰۰	بهمن ۱۴۰۰
	۷	بنو اسحق بازار	دشتیاری	۷۵	کانکس	منطقه آزاد و استاد ستوده	مهر ۱۴۰۰	بهمن ۱۴۰۰
**		جمع کل مرحله ۲	-----	۴۷۷	-----	-----	بهمن ۱۴۰۰	
۳	۸	کعبل بالاد	چابهار	۴۲	کانکس	منطقه آزاد و	۱۴۰۰ دی ۲۴	اسفند ۱۴۰۰
	۹	اورعی کوه دیم ریا	چابهار	۴۲	کانکس	منطقه آزاد و	۱۴۰۰ دی ۲۴	اسفند ۱۴۰۰
	۱۰	رادو دج	چابهار	۴۲	کانکس	منطقه آزاد و	۱۴۰۰ دی ۲۴	اسفند ۱۴۰۰
	۱۱	تیس کویان حاج سلیمان	چابهار	۵۰	LSF	منطقه آزاد و استاد ستوده	۱۴۰۰ دی ۲۴	اسفند ۱۴۰۰
	۱۲	میر آباد	چابهار	۵۰	LSF	منطقه آزاد و آقای درستی	۱۴۰۰ دی ۲۴	اسفند ۱۴۰۰
	۱۳	مراد آباد	چابهار	۵۰	LSF	منطقه آزاد و خانم لاجوردی	۱۴۰۰ دی ۲۴	اسفند ۱۴۰۰
	۱۴	بریس	دشتیاری	۵۰	LSF	منطقه آزاد و آقای غضنفری	۱۴۰۰ دی ۲۴	اسفند ۱۴۰۰
	۱۵	پسا بندر	دشتیاری	۵۰	LSF	منطقه آزاد و آقای غضنفری	۱۴۰۰ دی ۲۴	اسفند ۱۴۰۰
**		جمع کل مرحله ۳	-----	۳۷۶	-----	-----	اسفند ۱۴۰۰	
۴	۱۶	بجار بازار	پیر سهراب	۵۰	LSF	منطقه آزاد و	۱۴۰۰ دی ۲۴	خرداد ۱۴۰۱
	۱۷	نوبندیان	دشتیاری	۵۰	LSF	منطقه آزاد و	۱۴۰۰ دی ۲۴	خرداد ۱۴۰۱
	۱۸	نگور	دشتیاری	۵۰	LSF	منطقه آزاد و	۱۴۰۰ دی ۲۴	خرداد ۱۴۰۱
	۱۹	کلانی	دشتیاری	۵۰	LSF	منطقه آزاد و	بهمن ۱۴۰۰	خرداد ۱۴۰۱
	۲۰	لانیاری	پلان	۵۰	LSF	منطقه آزاد و	بهمن ۱۴۰۰	خرداد ۱۴۰۱
	۲۱	سند میر ثوبان	دشتیاری	۵۰	LSF	منطقه آزاد و	اسفند ۱۴۰۰	۲۸ تیر ۱۴۰۱
۵	۲۲	باهو کلات	دشتیاری	۵۰	LSF	منطقه آزاد و	اسفند ۱۴۰۰	۲۸ تیر ۱۴۰۱
	۲۳	عزیز آباد	کهپیر - زر آباد	۵۰	LSF	منطقه آزاد و	اسفند ۱۴۰۰	۲۸ تیر ۱۴۰۱
	۲۴	سور کم	کنارک	۶۰	LSF	منطقه آزاد و	اسفند ۱۴۰۰	۲۸ تیر ۱۴۰۱
	۲۵	زر آباد شرقی	زر آباد	۵۰	LSF	منطقه آزاد و	اسفند ۱۴۰۰	۲۸ تیر ۱۴۰۱
	**		جمع کل مرحله ۴ و ۵	-----	۵۱۰	-----	-----	۲۸ تیر ۱۴۰۱
***		جمع کل مراحل ۲ تا ۵	-----	۱۳۶۳	-----	-----	۲۸ تیر ۱۴۰۱	
****		جمع کل مساحت خانه های کارآفرینی	-----	۱۸۱۳	-----	-----	۲۸ تیر ۱۴۰۱	

جمع بندی: ۱. طبق اصلاحیه توافق با سازمان منطقه آزاد چابهار مقرر شده است تعداد ۲۳ خانه امید در ۲۳ روستا جمعاً به مساحت ۱,۳۶۳ مترمربع با حوزه نفوذ قریب به ۷۰ روستا از روستاهای شهرستان‌های چابهار، دشتیاری، کنارک و زرآباد را تحت پوشش قرار داده و عمدتاً با سازه مدرن LSF طی سال‌های ۹۹ تا سوم خرداد ۱۴۰۰ ساخته (با بازسازی ۵ کانکس)، تجهیز و بهره‌برداری شود. لیکن تنها ۴ خانه امید با پیش پرداخت اولیه سازمان شروع شده و به جهت عدم حمایت مالی به موقع آن سازمان در ۱۰ ماهه اول ۱۴۰۰، با پرداخت سهم سازمان به بنیاد و جذب نیکوکاران ارجمند، بهره‌بردار آنها به ادامه سال ۱۴۰۰ تا ۳ خرداد و ۲۸ تیر ماه ۱۴۰۱ موکول شد.

۲. بنیاد فرهنگی دکتر مجتهدی «عام‌المنفعه» معتقد است مرحله بهره‌برداری و راه‌اندازی خانه‌های کارآفرینی در ادامه سال ۱۴۰۰ و طی سال‌های آتی بسیار مهم‌تر و کار اصلی بنیاد نسبت به مرحله ساخت آن است که با کندی و ناهمراهی در ابتدای طرح مواجه شده‌است. انشاءالله با جذب نیکوکاران ارجمند و با حمایت شرکت‌های کارآفرین و دانش‌بنیان، در این مرحله حساس کشور که نیاز اصلی آن کارآفرینی و اشتغال‌زایی است، با پشتیبانی دستگاه‌های متولی، اقدامات الگوسازی آغاز و بشایستگی استمرار یابد.

مدیریت اجرایی بنیاد فرهنگی دکتر مجتهدی - ۲۴ دی ماه ۱۴۰۰